

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“
КАТЕДРА „ОБЩЕСТВЕНОЗДРАВНИ НАУКИ“

МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА НА РАБОТОСПОСОБНОСТТА

Изготвил: гл. ас. д-р Дима Цанова, дм

Експертизата на работоспособността включва:

- експертиза на временната неработоспособност
- експертиза на трайно намалената работоспособност

Регламентирана е в:

- Закона за здравето
- Наредба за медицинската експертиза
- Правилник за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи

ОРГАНИ НА МЕДИЦИНСКАТА ЕКСПЕРТИЗА

- лекуващите лекари/лекари по дентална медицина;
- лекарските консултативни комисии – ЛКК – 2 или 3 лекари с призната специалност;
- териториалните експертни лекарски комисии – ТЕЛК - с призната специалност и с не по-малко от 5 год. трудов стаж;
- националната експертна лекарска комисия – НЕЛК.

Временна нетрудоспособност

- лекуващите лекари - еднолично болничен лист за ВН за срок до 14 дни непрекъснато, 40 дни с прекъсване в една календарна година;
- ЛКК – еднократно 30 дни и общо не повече от 180 календарни дни;
- ТЕЛК - 3 пъти по 2 месеца в рамките на една календарна година;
- НЕЛК – консултативни функции.

Общи правила

- първия ден на настъпване на ВН до нейното възстановяване, само ако работният ден е приключил – от следващия
- Болничен лист за минало време - най-много до два дни, когато при прегледа обективната находка, доказва, че лицето е било болно
- Вписват се календарни дни, вкл. събота и неделя
- Отбелязване на Първичен или Продължение

Видове режими

1. болничен;
2. санаторно-курортен;
3. домашен:
  - на легло;
  - стаен;
  - амбулаторен;
4. свободен:
  - само в района на населеното място;
  - с право да отиде в друго населено място в границите на България.

Болничен лист се издава и при следните случаи:

- умишлено увреждане на здравето с цел получаване на отпуск или обезщетение;
- нарушаване на режима, определен от здравните органи;
- ВН поради употреба на алкохол, приемане на силно упойващо средство без лечебна цел или поради прояви, извършвани под въздействието на такива средства;
- ВН поради хулигански и други противообществени прояви, установени по съответния ред;
- ВН поради неспазване на правила за безопасна работа, установено по съответния ред;
- неявяване своевременно без уважителни причини на контролен преглед

Отпуск поради бременност и раждане

135 календарни дни в 3 болнични листа, както следва:

- 45 календарни дни преди раждането - лекаря, който осъществява наблюдението на бременната;
- 42 календарни дни непосредствено от раждането - от лекаря, който е водил раждането;
- 48 календарни дни (продължение на предходния болничен лист): от личния лекар на детето или от личния лекар на родилката;
- При раждане преди или след термин – корекция в третия болничен.
- Осиновяване, смърт, мъртвораждаване

Отпуск поради болнично лечение

- цялото време на болничното лечение независимо от продължителността-лекуващия лекар.
- домашно лечение след болничния престой-един болничен лист от ЛКК, включващ дните за болничното лечение и до 30 дни за домашно лечение

Временна нетрудоспособност при злополука

- лекуващият лекар/лекарят по дентална медицина определя вида ѝ - трудова или не, според данните от анамнезата и неговите лични констатации, като задължително вписва в ЛАК часа, мястото и обстоятелствата на злополуката.
- При съмнение за трудова злополука в болничния лист се вписва: "За доказване с разпореждане на Териториалното поделение на НОИ", а за професионална болест - "За доказване с експертно решение на ТЕЛК".

Трайна намалена работоспособност

Експертизата на трайно намалената работоспособност на лицата в трудоспособна възраст и на лицата, придобили право на пенсия се осъществява от ТЕЛК и НЕЛК

Оценява се:

- степента на увреждане в проценти спрямо здравия човек;
- потребността от чужда помощ и срока;
- срока на инвалидността и датата, на която изтича определеният срок на инвалидност

- Лекуващият лекар трудоустроява за срок до един месец в една календарна година.
- ЛКК - до две години, но за не повече от 6 месеца еднократно. На всеки 6 месеца се прави контролен преглед и се издава нов болничен лист.
- След изтичане на двете години осигуреният се насочва за освидетелстване от ТЕЛК.

Степени

- До 50%
- От 50 до 70%
- От 70 до 90%
- Над 90% - с и без право на придружител